

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน สภาพชุมชนของโรงเรียน และสถานที่ตั้งโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เกรจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 367 คน เครื่องมือที่ใช้ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ลักษณะเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 70 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อระหว่าง .22-.83 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .97 การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Windows สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ขนาดสถานศึกษา สภาพชุมชนของสถานศึกษา และสถานที่ตั้งสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน และสถานที่ตั้งโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทำการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe test) การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาจำแนกตามสภาพชุมชนของโรงเรียน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัย ศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา สรุปผลได้ดังนี้

1. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา ได้แก่ ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ

1.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ

ด้านความกระตือรือร้น และด้านความสามารถในการตัดสินใจ ตามลำดับ

1.1.1 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และมีการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศ ตามลำดับ

1.1.2 ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อพัฒนาตนเองในการปฏิบัติงานและการบริหารให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ มีความคิดใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนางานในความรับผิดชอบอยู่เสมอ และมีการนำระบบและวิธีการทำงานแบบใหม่ ๆ มาใช้ในหน่วยงาน ตามลำดับ

1.1.3 ด้านความรับผิดชอบ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีความรับผิดชอบเป็นที่ไว้วางใจของผู้ได้บังคับบัญชา รับฟังความคิดเห็นของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างมีเหตุผล และกล้ายอมรับความผิดพลาดที่เกิดจากนโยบายและการกระทำของตนเอง ตามลำดับ

1.1.4 ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ให้การยกย่องชมเชยผู้ได้บังคับบัญชาที่ทำงานดีรักษาชื่อเสียงของผู้ได้บังคับบัญชาเมื่อได้รับผลกระทบจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ และมีความสามารถสร้างบรรยากาศในที่ทำงานเพื่อเอื้อให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติงานได้อย่างมีความสุข ตามลำดับ

1.1.5 ด้านความกระตือรือร้น โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สามารถกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นผู้มีใจจดจ่อต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติ และมีความตั้งใจที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

1.1.6 ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด พิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถถ่ายทอดสาระของข่าวสารข้อมูลไปสู่การปฏิบัติได้ และสามารถเลือกรูปแบบ เทคนิควิธี สำหรับใช้ในการติดต่อสื่อสารได้อย่างเหมาะสมกับงานที่ปฏิบัติ ตามลำดับ

1.1.7 ด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถประสานงานกับหน่วยงานอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีอารมณ์ดีและสามารถควบคุมอารมณ์ได้อย่างเหมาะสม และมีความเป็นกันเอง

กับทุกคนและเข้ากับเพื่อนร่วมงานได้ดี ตามลำดับ

1.1.8 ด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ใช้หลักธรรมในการปกครอง ผู้ได้บังคับบัญชาโดยไม่มีความลำเอียง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและ มีความยุติธรรมกับทุกคนในการปฏิบัติงานที่เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบ ตามลำดับ

1.1.9 ด้านระเบียบวินัย โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ สามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติงานได้อย่าง ถูกต้องและเป็นไปตามทำนองคลองธรรม มีการกำกับดูแลผู้ได้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติตาม กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานอย่างจริงจัง และปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของหน่วยงานอย่างเคร่งครัด ตามลำดับ

1.1.10 ด้านบุคลิกภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และเหมาะสมตามกาลเทศะสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์ และมีสุขภาพทางจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส ตามลำดับ

1.2 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถ ในการบริหารงานวิชาการ และด้านความสามารถในการวิจัยและพัฒนา และด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ

1.2.1 ด้านวิสัยทัศน์ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็น รายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการคาดคะเนปัญหา ที่อาจเกิดขึ้น สามารถกำหนดแนวทางแก้ไขล่วงหน้าได้ และมีความคิดในทางพัฒนาให้เกิด ความก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพตามลำดับ

1.2.2 ด้านความสามารถในการวิจัยและพัฒนา โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับ มากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ มีแนวคิดว่า การ ศึกษาวิจัยเป็นวิธีที่จะใช้แก้ไขปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบได้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ บุคลากรในองค์กรทำการวิจัย และมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการค้นคว้าวิจัยเป็นอย่างดี ตามลำดับ

1.2.3 ด้านความสามารถในการวางแผน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ดำเนินการบริหารงานโดยใช้แผน เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง เป็นผู้ที่วางแผนการปฏิบัติงานด้วยตนเอง และมี แนวคิดว่าการวางแผนเป็นจุดเริ่มต้นของการบริหารและการปฏิบัติงานของหน่วยงาน ตามลำดับ

1.2.4 ด้านความสามารถในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี โดยรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ได้โดยอิสระ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำในการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ และสามารถเลือกและปรับปรุงเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์และข้อจำกัดของหน่วยงาน ตามลำดับ

1.2.5 ด้านความสามารถในการมอบหมายงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สามารถชี้แจงรายละเอียดของงานที่มอบหมายให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าใจก่อนลงมือปฏิบัติ สามารถกำหนดอำนาจหน้าที่ของผู้ที่ได้รับมอบหมายงานได้อย่างชัดเจน และมีระบบการกำกับควบคุมงานที่มอบหมายอย่างเป็นระบบ รัดกุม ตามลำดับ

1.2.6 ด้านความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีหลักเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม สามารถสรรหาคัดเลือกบุคคลให้ปฏิบัติงานได้อย่างมีระบบ และให้ความสำคัญกับการพัฒนานุเคราะห์ของหน่วยงานโดยการส่งเสริมให้เข้ารับการฝึกอบรมโครงการต่าง ๆ ตลอดเวลาและต่อเนื่อง ตามลำดับ

1.2.7 ด้านความสามารถในการบริหารงบประมาณ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ สามารถบริหารงบประมาณและดำเนินการได้ทันตามกำหนดเวลา สามารถบริหารงบประมาณให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ และ หลักเกณฑ์ที่กำหนด และมีการตรวจสอบและควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณอย่างสม่ำเสมอและรัดกุม ตามลำดับ

1.2.8 ด้านความสามารถในการบริหารงานวิชาการ โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ หมั่นศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา และมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรของหน่วยงานให้ได้รับการฝึกอบรม สัมมนาในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ ตามลำดับ

1.2.9 ด้านความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน โดยรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ มีการวางแผนการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นขั้นตอนก่อนทำการประเมิน มีการประเมิน

ผลงานโดยยึดจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ของงานเป็นเกณฑ์มากกว่ายึดตัวบุคคล และมีการดำเนินการ ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอเป็นระบบ สามารถตรวจสอบได้ ตามลำดับ

1.2.10 ด้านการบริหารงานคุณภาพ โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักบริหารที่สามารถบริหารงานโดยผู้ร่วมงานมีความพึงพอใจ มีการกำหนดนโยบายคุณภาพของหน่วยงานไว้อย่างชัดเจน และนำระบบบริหารคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในหน่วยงานอย่างจริงจัง ตามลำดับ

2. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

2.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและด้านคุณธรรมและจริยธรรม
ด้านระเบียบวินัย และด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวม พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณธรรมและจริยธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ด้านระเบียบวินัย พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านระเบียบวินัย มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

ด้านบุคลิกภาพ พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านบุคลิกภาพ มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

2.2 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ด้านการบริหารงานคุณภาพ พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดเล็ก และผู้อำนวยการสถานศึกษาขนาดกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานคุณภาพ มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก

3. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามสภาพชุมชนของโรงเรียน

3.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านความรับผิดชอบ และด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษานอกเขตเทศบาล มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาล และด้านบุคลิกภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาล มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษานอกเขตเทศบาล

3.2 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความสามารถในการบริหารทรัพยากรบุคคล และด้านความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษานอกเขตเทศบาล มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาล และด้านการบริหารงานคุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษาในเขตเทศบาล มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษานอกเขตเทศบาล

4. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน

4.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและด้านความสามารถในการตัดสินใจ ด้านความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ด้านความรับผิดชอบ ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านความกระตือรือร้น ด้านความสามารถในการติดต่อสื่อสาร ด้านมนุษยสัมพันธ์ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน

ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านระเบียบวินัย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านระเบียบวินัย มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก
ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านความสามารถใน
การประเมินผลการปฏิบัติงาน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อำนวยการ
สถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการ
ปฏิบัติงาน ด้านความสามารถในการประเมินผลการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษา
ภาคใต้

ด้านการบริหารงานคุณภาพ พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเหนือ
และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการ
สถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานคุณภาพ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ
ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็น
ต่อการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานคุณภาพ มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาค
ตะวันออกเหนือ

ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก
ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงาน
คุณภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้อำนวยการสถานศึกษาภาค
ตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน
ด้านการบริหารงานคุณภาพ มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัย ศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการ
สถานศึกษา พบว่า

1. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยรวมและ
รายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มีค่าเฉลี่ยสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา
ได้แก่ ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การปฏิรูปการศึกษาทำให้ภารกิจของผู้บริหาร
สถานศึกษามีมากมาย ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการ
ผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)
ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นผู้นำในการประสานงานกับบุคลากร ในสถานศึกษา องค์กรต่าง ๆ
ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้อุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจเสียสละ ในการทำงานผู้บริหารจึงต้องเป็น
ผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น และเป็นพี่การ

ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ ผู้บริหารจึงต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว และด้านคุณลักษณะวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด เพื่อให้การบริหารงานให้เป็นไปด้วยความราบรื่น มีประสิทธิภาพ เป็นที่ยอมรับจากคณะครู ผู้บังคับบัญชาทุกระดับชั้น และเป็นที่ยอมรับจากชุมชนและหน่วยงานอื่น ๆ

ผู้วิจัยได้ศึกษาคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาพบว่า มีประเด็นสำคัญในรายด้านที่ผู้วิจัยนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความกระตือรือร้น และด้านความสามารถในการตัดสินใจ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารที่มีบุคลิกภาพที่ดี มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่งผู้บริหาร ย่อมทำให้บุคลากรเกิดความเชื่อถือศรัทธา มีความรู้สึกภูมิใจในตัวผู้บริหารอยากจะร่วมทำงานด้วย สอดคล้องกับ วราภรณ์ มิ่งไทยสงค์ (2543, หน้า 127) ที่กล่าวว่า การมีบุคลิกภาพที่ดี ทำให้เกิดความประทับใจ มีความน่าศรัทธาเชื่อถือ และการบริหารงานยุคปฏิรูปการศึกษา ผู้บริหารต้องมีบุคลิกภาพที่ดี วางตนเหมาะสมสอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่การงาน มีการแสดงออกในสถานการณ์ต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความสง่างาม แต่งกายเหมาะสม มีรสนิยม ถูกกาลเทศะตามโอกาส ซึ่งบุคลิกภาพเป็นสิ่งสำคัญ และสร้างรอยยิ้มพໍ้ใจแก่ผู้พบเห็น นอกจากนี้ผู้บริหารต้องมีความกระตือรือร้นในการรับข่าวสาร หมั่นฝึกฝนศิลปวิทยาการและแสวงหาความรู้จากแหล่งต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อนำข่าวสารมาเผยแพร่กับบุคลากร ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องมีข่าวสารข้อมูลที่เชื่อถือได้ มีระบบสารสนเทศที่ทันสมัยเพื่อช่วยให้มีข้อมูลและความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกิจของสถานศึกษา สอดคล้องกับ สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (2540, หน้า 3) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักบริหารว่า ควรมีความอดทน อดกลั้น ความตื่นตัว รู้เท่าทันเหตุการณ์ ความเป็นไปของโลกและสังคม สอดคล้องกับ ชูรี บุรณโกศล (2544) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารต้องประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารจึงต้องสร้างบารมีให้บุคลากรเกิดความรู้สึกศรัทธาและนับถือ เพื่อให้บุคลากรทุ่มเทในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กรมสามัญศึกษา (2538, หน้า 11) ที่กล่าวว่า อำนาจสารสนเทศสามารถสนองความต้องการของหน่วยงานทั้งทางด้านกฎหมาย ธุรกิจ บริหาร และประชาสัมพันธ์ เพื่อใช้ประโยชน์ทั้งในการบริหารงานระดับสูง ระดับกลาง ระดับปฏิบัติ ผู้บริหารที่มีอำนาจสารสนเทศมากต้องรู้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการศึกษา ดำเนินการประมวลผลและวิเคราะห์ให้เป็นสารสนเทศ สารสนเทศที่ดีจะต้องเป็นตัวแทนของเหตุการณ์มีหลักฐาน มีการวิเคราะห์ แปลความหมายข้อมูล มีการเสนอระบบงานสรุปและการเผยแพร่ และสอดคล้องกับ อันธิกา เสรีวัฒนา (2539, หน้า 166) ที่กล่าวว่า การใช้อำนาจสารสนเทศ มี

ความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาเพราะความรู้ในด้านข้อมูลข่าวสารของผู้บริหารเป็นสิ่งจำเป็นและจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและการตัดสินใจที่ถูกต้องเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจสารสนเทศ จะสามารถบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาหรือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของสถานศึกษาที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ นิติยา แสนใจกล้า (2548, หน้า 63) ที่กล่าวว่า การใช้อำนาจข่าวสาร มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหาร เนื่องจากการจัดการศึกษาจำเป็นต้องรับรู้ข่าวสารและให้ข่าวสารที่เกิดประโยชน์ในการดำเนินงานแก่บุคลากร สอดคล้องกับ เนเชวิก (Knezevic, 1984, pp. 17- 18) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องเป็นผู้กำหนดทิศทาง วางนโยบายและทิศทางในการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องเป็นที่รู้จักการวางแผนทั้งในระยะสั้นและระยะยาวซึ่งแล้วแต่กิจการด้านต่าง ๆ ว่าควรจะวางแผนอย่างไร และต้องร่วมมือกับบุคลากรทุกฝ่ายภายในสถานศึกษานั้นเป็นอย่างดีเป็นผู้ตัดสินใจ คือ ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้กำหนด โครงสร้างการบริหารและตัดสินใจในการทำกิจการต่าง ๆ ในสถานศึกษา และจะต้องเป็นผู้นำ และรู้จักการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับสถานศึกษาให้ดีขึ้น และรู้จักโน้มน้าวจิตใจของบุคลากรภายในสถานศึกษาให้ยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่ดีนั้นด้วย

1.2 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และด้านความสามารถในการวิจัยและพัฒนา และด้านวิสัยทัศน์ ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารวิชาการถือว่าเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการนิเทศ กำกับดูแลอย่างใกล้ชิด เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างขวัญกำลังใจแก่ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถร่วมมือกันจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องเหมาะสมกับสถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลง มีการนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน พัฒนาองค์กร และพัฒนาคุณภาพนักเรียน สอดคล้องกับ สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (2540, หน้า 3) กล่าวถึงคุณสมบัติของนักบริหารว่า ควรมีความอดทน อดกลั้น ความตื่นตัว รู้เท่าทันเหตุการณ์ความเป็นไปของโลกและสังคม สอดคล้องกับ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2541, หน้า 58-76) ที่กล่าวว่า การวิจัยในชั้นเรียนเป็นกระบวนการที่น่าเชื่อถือและเป็นระบบในการแสวงหาคำตอบ เพราะเป็นการคิดค้นและพัฒนาที่เป็นการแก้ปัญหา (Problem Solving) ในสภาพการณ์ที่เป็นจริงในชั้นเรียน เป็นกระบวนการเรียนรู้ในเชิงวิทยาศาสตร์ที่มีเป้าหมายสำคัญที่อยู่การแสวงหาคำตอบจากปัญหาและข้อสงสัยของครู เป็นการคิดพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและการเรียนการสอน ซึ่งผลจากการวิจัยเป็นสิ่งที่ครูสามารถนำไปใช้พัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับ จุฑามาศ เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2547, หน้า 79) ที่กล่าวว่า งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ผู้บริหาร

สถานศึกษาจะต้องให้ความสนใจและตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ รู้จักปรับปรุงตนเอง ให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำของครูด้านงานวิชาการได้ สอดคล้องกับ ญัตติพล ชุมวรฐายี (2545, หน้า 89) ที่ได้กล่าวว่า การวิจัยเป็นการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนในชั้นเรียน และเนื่องจากเป็นยุคแห่งการปฏิรูปการศึกษา การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรสถานศึกษาและอื่น ๆ ผู้บริหารจึงมีความจำเป็นที่จะต้องประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา ผู้บริหารต้องได้รับการฝึกอบรมพัฒนาตนเองให้ทันต่อสภาพการเปลี่ยนแปลง อย่างต่อเนื่องเพื่อนำมาพัฒนาคุณภาพตามบทบาทของตนเอง ให้มีวิสัยทัศน์ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม สอดคล้องกับ ธงชัย สันติวงษ์ (2539, หน้า 13-15) ที่ได้กล่าวว่า ผู้บริหารจะทำการคาดการณ์เหตุการณ์ในอนาคตและจะมีการคิดวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป้าหมายผลงานต่าง ๆ และจะกำหนดแผนงานหรือแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมที่จะช่วยให้บรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ต่าง ๆ

2. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดโรงเรียน

2.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก ขนาดของสถานศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่มีความสำคัญเพราะเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหาร มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งผลถึงประสิทธิภาพของสถานศึกษา (Hoy & Miskel, 1991, p. 373) เนื่องจาก สถานศึกษาขนาดใหญ่มีบุคลากรมาก มีจำนวนนักเรียนมาก ทำให้ผู้บริหารต้องใช้ทักษะในการบริหารงานสูงและต้องมีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวสูง เพราะในการบริหารสถานศึกษาต้องอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากบุคลากรทุกคนในองค์กร และการบริหารงานสถานศึกษาขนาดใหญ่มีความซับซ้อนและหลากหลาย การดำเนินงานทุกชนิด ผู้บริหารตัดสินใจเพียงคนเดียวอาจมีข้อมูลไม่เพียงพอที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพได้ ผู้บริหารจึงมีการแก้ปัญหาร่วมกับผู้ได้บังคับบัญชาเพื่อหาข้อยุติหรือข้อสรุปที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการวางแผนแก้ปัญหา ย่อมก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน แต่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กมีปริมาณงานไม่มาก การจัดการทำการได้สะดวก รวดเร็วเพราะผู้บริหารจะทราบข้อมูลรายละเอียดอยู่แล้ว จึงสามารถตัดสินใจสั่งการดำเนินงานได้ทันที ไม่ต้องรอการรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารจะต้องอาศัยข้อมูล ฟังความคิดเห็นจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดใหญ่ มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัวมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2542,

หน้า 179) ได้ทำการเปรียบเทียบให้เห็นว่า สถานศึกษาขนาดเล็กมีปริมาณงานไม่มาก การจัดการทำการได้สะดวก รวดเร็วเพราะผู้บริหารจะทราบข้อมูลรายละเอียดอยู่แล้วจึงสามารถตัดสินใจสั่งการดำเนินงานได้ทันที ไม่ต้องรอการรวบรวมข้อมูลจากฝ่ายต่าง ๆ การตัดสินใจสั่งการของผู้บริหารจะต้องอาศัยข้อมูล ฟังความคิดเห็นจากฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัชชัย พุทธสุวรรณ (2544, หน้า 57) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูจำแนกตามขนาดสถานศึกษา ต่างกันโดยภาพรวม สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมภูมิ ระวีวรรณ (2542) ได้ศึกษาการใช้ทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดหนองคาย พบว่า ผู้บริหารที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน ใช้ทักษะการบริหารแตกต่างกัน สอดคล้องสายัณห์ มামীไชย (2543, หน้า 45) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี ผลการวิจัยพบว่าทักษะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ลักษณะงานของสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาขนาดเล็ก สถานศึกษาขนาดกลาง หรือขนาดใหญ่ ต่างก็มีภารกิจในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มีนโยบายให้สถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามอุดมการณ์ของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน สถานศึกษาแต่ละแห่งมีแนวในการจัดการเรียนการสอนตามแนวนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ด้วยการพัฒนาการบริหารงาน กระบวนการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นไม่ว่าสถานศึกษาที่มีขนาดใดต่างก็ปฏิบัติงานสนองนโยบายทั้งสิ้น ผู้บริหารจึงยึดกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้เหมือนกัน และการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านหลักสูตรและโครงสร้างการบริหารงาน สถานศึกษาทุกแห่ง ต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรและบริหารงานสถานศึกษาตามโครงสร้างการบริหารการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในทิศทางเดียวกันเพื่อให้มีประสิทธิภาพและทันตามเวลาที่กำหนด ฉะนั้นไม่ว่าสถานศึกษาขนาดใด ผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนต่างก็ต้องได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถมีความเข้าใจในกระบวนการจัดการศึกษาและระบบ

โครงสร้างองค์การจากองค์ประกอบต่าง ๆ จึงทำให้คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา ชนะโรค (2545) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาพบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกขนาดของสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครู ซึ่งปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพศาล ขาญสูงเนิน (2542) ได้ศึกษาพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับผลการปฏิบัติงานในสถานศึกษาประเภทศึกษาในเขตการศึกษา 11 ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามสภาพชุมชนของโรงเรียน

3.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารทุกคนจึงต้องใช้คุณลักษณะเฉพาะตัว ในการประสานงานกับบุคลากรในสถานศึกษา องค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ใ้บุคลากรทุกฝ่ายร่วมมือร่วมใจเสียสละในการทำงาน ทั้งต้องเป็นแบบอย่างให้กับผู้ได้บังคับบัญชาสามารถเสียสละประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมได้ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีให้บุคคลอื่นยึดถือปฏิบัติ นับเป็นการสร้างความเชื่อถือให้กับบุคลากรในการทำงานอันจะทำให้งานบรรลุผลสำเร็จ ทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกรักศรัทธาและนับถือในตัวผู้บริหาร ยินดีที่จะทุ่มเทในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กิจสุพัฒน์ ครีกกระโทก (2549, หน้า 69) ที่กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้นำไว้ว่าผู้นำเป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง เป็นแบบอย่างที่ดีให้บุคคลอื่นยึดถือปฏิบัติ มีความเด็ดเดี่ยวในการทำงาน มีกำลังใจสูง มีความสามารถที่จะตัดสินใจหรือตกลงใจได้ทันที เป็นผู้ที่มีความยุติธรรม คุณธรรม มีความสามารถในการประสานงานกับผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อให้ได้รับการสนับสนุนและการยอมรับความสามารถจากหน่วยงานอื่น และในหน่วยงานของตน จากข้างต้นที่กล่าวมา จึงอาจทำให้ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว จำแนกตามสภาพชุมชนของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับ

งานวิจัยของเอกพงศ์ บุตรสงฆ์ (2549) ที่ได้ศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้ง ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากสถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน สถานศึกษาแต่ละแห่งมีแนวในการจัดการเรียนการสอนตามแนวนโยบายพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ผู้บริหารทุกคนจึงปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับในการทำงานในแนวเดียวกันทั่วประเทศ

3.2 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผลจากการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ทำให้ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารทุกคนต้องมีความรอบรู้ในวิชาชีพ รอบรู้เกี่ยวกับการบริหาร มีคุณธรรม วิสัยทัศน์ จิตวิทยาในการทำงานสูงสามารถกระตุ้นให้ผู้ใต้บังคับบัญชาตระหนักถึงสิ่งสำคัญที่ควรได้รับการพิจารณา แสดงให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นถึงความตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะทำงานให้สำเร็จตามที่กำหนดไว้ สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ที่กล่าวว่า ผู้บริหารทุกคนต้องเป็นผู้นำหรือผู้รับผิดชอบสูงสุดในสถานศึกษาในการผลักดันให้เกิดการพัฒนาองค์ประกอบของการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับ สมยศ นาวิการ (2536, หน้า 17) ที่กล่าวว่า การบริหารคือ ศิลปะการทำงาน ให้สำเร็จโดยใช้บุคคล มีกระบวนการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การควบคุม มีการใช้ทรัพยากรและเทคนิคต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ในสถานการณ์ปัจจุบันที่ต้องผลักดันให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ จากองค์ประกอบต่าง ๆ จึงทำให้คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ จำแนกตามสภาพชุมชนของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เอกพงศ์ บุตรสงฆ์ (2549, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษา การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1 จำแนกตามเขตที่ตั้ง ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากสถานศึกษาพัฒนาการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและความคาดหวังของชุมชน สถานศึกษาแต่ละแห่งมีแนวในการจัดการเรียนการสอนตามแนวนโยบาย

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเป็นแนวเดียวกันหมดทั่วประเทศ ผู้บริหารทุกคนจึงปฏิบัติงานของสถานศึกษาโดยยึดกฎระเบียบข้อบังคับในการทำงานในแนวเดียวกันทั่วประเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กำจัด พูลธนพันธ์ (2543, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาของสถานศึกษาประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด พบว่า การดำเนินงานการปฏิรูปการศึกษาจำแนกตาม สถานที่ตั้งสถานศึกษา ในเขตเทศบาลกับนอกเขตเทศบาล โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4. คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามสถานที่ตั้งของโรงเรียน

4.1 ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาพบว่า พบว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรหรือประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มักมีความเป็นอยู่ที่ เรียบง่ายเป็นกันเองมากกว่าภาคอื่น ๆ จึงทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะต้องใช้คุณลักษณะเฉพาะตัวในการติดต่อประสานงานกับบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรจิตร ยนต์ตระกูล (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติทางการเมืองของข้าราชการกรมการปกครอง พบว่า ข้าราชการกรมการปกครองที่รับราชการในพื้นที่ต่างกัน มีทัศนคติทางการเมืองต่างกัน สอดคล้องกับ พงษ์ เทียมศักดิ์ (2543, หน้า 19-20) ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาให้หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรศักดิ์ เด็กสงวน (2535) ที่ได้วิจัยพบว่า ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทสมาคมผู้ปกครองและครูสถานศึกษามัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 12 เปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาแยกตามทำเลที่ตั้งสถานศึกษา มีความแตกต่างกัน

ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันภาคใต้เกิดปัญหาวิกฤติ มีการพยายามแบ่งแยกดินแดน มีการทำร้ายทหาร ตำรวจประชาชน รวมถึงครูและผู้บริหารสถานศึกษา อาจทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ขาดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน ทำให้ใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว น้อยกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง สอดคล้องกับการวิจัยของ จูติชัย จุฑาพรรณชาติ (2539) ได้วิจัยพบว่า การติดตามงานของผู้บริหารแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามสถานที่ตั้งของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พงนิ เทียมศักดิ์ (2543, หน้า 19-20) ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาให้หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมเป็นอยู่ สอดคล้องกับการศึกษาของ สุรจิตร ยนต์ตระกูล (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะคติทางการเมืองของข้าราชการกรมการปกครอง พบว่า ข้าราชการกรมการปกครองที่รับราชการในพื้นที่ต่างกัน มีทัศนคติทางการเมืองต่างกัน

4.2 ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณา ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก บุคลากรหรือประชาชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มักมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่ายเป็นกันเองมากกว่าภาคอื่น ๆ จึงทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออก ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพราะผู้บริหารต้องใช้คุณลักษณะวิชาชีพในการติดต่อประสานงานกับบุคลากร ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องมากกว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สอดคล้องกับ พงนิ เทียมศักดิ์ (2543, หน้า 19-20) ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาให้หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมเป็นอยู่ สถานศึกษาต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากขึ้น ทำให้สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกันมีผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (โกศล กิตินรินทร์กุล, 2543, หน้า 38) สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรศักดิ์ เต็กสงวน (2535) ที่ได้วิจัยพบว่า ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาต่อบทบาทสมาคมผู้ปกครองและครูสถานศึกษามัธยมศึกษา

สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษาที่ 12 เปรียบเทียบความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาแยกตามทำเลที่ตั้งสถานศึกษามีความแตกต่างกัน

ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง มีคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ มากกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันภาคใต้เกิดปัญหาวิกฤติ มีการพยายามแบ่งแยกดินแดน มีการทำร้ายทหาร ตำรวจประชาชน รวมถึงครูและผู้บริหารสถานศึกษา อาจทำให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคใต้ขาดขวัญกำลังใจในการบริหารงาน ทำให้ใช้ทักษะในการปฏิบัติงาน ด้านคุณลักษณะวิชาชีพ น้อยกว่าผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคกลาง สอดคล้องกับ โกศล กิตินันต์ภูธ (2543, หน้า 38) ที่กล่าวว่า สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกัันมีผลต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พงษ์ เทียมศักดิ์ (2543, หน้า 19-20) ที่กล่าวว่า ควรจัดการศึกษาให้หลากหลายสอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น เพราะแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกันทั้งสภาพภูมิศาสตร์ ทรัพยากรธรรมชาติ อาชีพ ขนบธรรมเนียมประเพณี ภาษา ศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุรจิตร์ ยนต์ตระกูล (2537) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ทศนคติทางการเมือง ของข้าราชการกรมการปกครอง พบว่า ข้าราชการกรมการปกครองที่รับราชการในพื้นที่ต่างกัันมีทศนคติทางการเมืองต่างกััน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

เพื่อให้การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการบริหารงานและจัดการศึกษาไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. จากผลการวิจัย คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความกระตือรือร้น และด้านความสามารถในการตัดสินใจ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในข้อที่สูงที่สุด 3 ลำดับแรก ในแต่ละด้าน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

1.1 ด้านบุคลิกภาพ

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรแต่งกายสะอาดเรียบร้อย และเหมาะสมตาม

กาลเทศะ

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถควบคุมอารมณ์ได้ดีในทุกสถานการณ์

1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์กับบุคคลทั่วไป มีสุขภาพทางจิตดี ยิ้มแย้มแจ่มใส กับบุคคลทั่วไป

1.2 ด้านความกระตือรือร้น

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่เสียสละเวลา และอุทิศเวลาให้กับการปฏิบัติหน้าที่ และมีใจจดจ่อต่อหน้าที่ที่ปฏิบัติ

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้เสียสละเวลา และประโยชน์ส่วนตน และมีความตั้งใจที่จะทำงานให้มีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านความสามารถในการตัดสินใจ

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำความรู้ความสามารถและประสบการณ์มาใช้ในการตัดสินใจในการทำงาน

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องรับฟังความคิดเห็นจากหลายฝ่ายเพื่อให้มีความสามารถในการคิดแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล และเป็นระบบ

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่ทันต่อเหตุการณ์เทคโนโลยี ติดตามข่าวสารบ้านเมืองอย่างสม่ำเสมอ และมีการตัดสินใจโดยอาศัยข้อมูลสารสนเทศ

2. จากผลการวิจัย คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถานศึกษาด้านคุณลักษณะเฉพาะตัว โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ด้านความสามารถในการบริหารงานวิชาการ และด้านความสามารถในการวิจัยและพัฒนา และด้านวิสัยทัศน์ ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะในข้อที่สูงที่สุด 3 ลำดับแรก ในแต่ละด้าน เพื่อให้ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ดังนี้

2.1 ด้านความสามารถในการบริหารงานวิชาการ

2.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องหมั่นศึกษาหาความรู้และพัฒนาตนเองเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบอยู่ตลอดเวลา

2.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

2.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรของหน่วยงานให้ได้รับการฝึกอบรม สัมมนาในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ

2.2 ด้านความสามารถในการวิจัยและพัฒนา

2.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีแนวคิดว่าการศึกษาค้นคว้าวิจัยเป็นวิธีที่จะใช้แก้ไข ปัญหาและพัฒนางานที่รับผิดชอบได้

2.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในองค์กรทำ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาองค์กรให้มีประสิทธิภาพ

2.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่ใฝ่เรียน ใฝ่รู้มีการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการค้นคว้าวิจัยเป็นอย่างดี เพื่อนำความรู้มาพัฒนาองค์กร

2.3 ด้านวิสัยทัศน์

2.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่ติดตามข่าวสารบ้านเมือง ติดตาม ความเคลื่อนไหวของวงการการศึกษาและเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อให้มีความสามารถในการ คาดคะเนปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

2.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นบุคคลที่ติดตามข่าวสารบ้านเมือง ติดตาม ความเคลื่อนไหวของวงการการศึกษาและเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อนำสถานการณ์มากำหนดแนว ทางแก้ไขล่วงหน้าได้

2.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษาต้องติดตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยีข่าวสารข้อมูล ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มีความคิดในทางพัฒนาสถานศึกษาให้เกิด ความก้าวหน้าอย่างมีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการศึกษาความต้องการในการพัฒนาด้านบริหารงานวิชาการ ของผู้บริหาร สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานของ ผู้อำนวยการสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

4. ควรมีการส่งเสริมคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ของผู้อำนวยการสถานศึกษา ภาคใต้